

[Experts](#)

Bentara, wira senyap di sebalik Majlis Konvokesyen

11 November 2025

Setiap kali tiba musim konvokesyen, dewan universiti menjadi pentas penuh warna dan makna. Lambaian jubah, senyuman bangga, dan gandingan muzik akademik menandakan detik istimewa bagi ribuan graduan.

Namun, di sebalik sorakan dan kegembiraan itu, ada satu sosok yang sering menarik perhatian tetapi jarang diberi tumpuan itulah bentara yang membawa cokmar. Figura ini berjalan dengan penuh wibawa di hadapan perarakan, mendahului para cendekiawan dan pemimpin universiti. Siapakah

sebenarnya bentara ini, dan apa makna di sebalik cokmar yang diusungnya?

Cokmar bukan sekadar tongkat perhiasan atau aksesori upacara. Ia adalah simbol kuasa dan kedaulatan institusi ilmu. Dalam tradisi Eropah, khususnya di England, cokmar digunakan sejak zaman pertengahan sebagai lambang kuasa diraja. Apabila sistem universiti mula berkembang pada abad ke-12 dan ke-13, cokmar kemudian diadaptasi oleh universiti sebagai lambang autoriti ilmu dan maruah akademik. Tradisi itu turut diambil oleh universiti di Malaysia, hasil pengaruh sistem pendidikan British. Maka, apabila bentara melangkah membawa cokmar di hadapan perarakan konvokesyen, ia bukan sekadar sebahagian daripada protokol dan ia adalah tanda permulaan majlis ilmu yang penuh penghormatan. Tanpa cokmar, majlis konvokesyen tidak dianggap rasmi, kerana cokmar menandakan bahawa kuasa menganugerahkan ijazah telah dibuka dan diiktiraf.

Bentara bukan sekadar pembawa cokmar. Dalam konteks majlis konvokesyen, bentara ialah penjaga protokol, pengawal tertib dan pembawa simbol kehormatan universiti. Tugasnya dimulai seawal perarakan masuk, apabila beliau mendahului barisan Canselor, Naib Canselor, profesor, dan para pensyarah. Langkah bentara yang tenang tetapi tegas menandakan majlis akan bermula, dan seluruh hadirin bangun memberi hormat. Tidak ramai tahu bahawa setiap langkah bentara dilatih dengan teliti dari cara memegang cokmar, kadar langkah, hingga kedudukan berhenti di pentas utama. Segala gerakan mesti mencerminkan kehormatan dan disiplin akademik. Dalam erti kata lain, bentara adalah simbol ketertiban dalam ilmu dan kedaulatan tradisi universiti. Ada kalanya, bentara juga berperanan sebagai 'pengawal senyap' yang memastikan perjalanan majlis berjalan lancar tanpa gangguan. Mereka tidak bercakap banyak, tetapi kehadirannya membawa aura tertentu seperti penjaga tak berwajah yang memelihara maruah istiadat ilmu.

Setiap universiti memiliki reka bentuk cokmar yang tersendiri, dan setiap satunya mempunyai makna simbolik tersirat. Misalnya, cokmar Universiti Malaya (UM) menampilkan ukiran lambang universiti di bahagian kepala, melambangkan ilmu sebagai sumber pencerahan bangsa. Ada pula universiti yang menggunakan ukiran flora tempatan, seperti bunga raya atau padi, menandakan akar budaya Melayu dan nilai kemajuan bangsa. Cokmar biasanya diperbuat daripada logam berharga seperti tembaga, perak atau gangsa, melambangkan ketahanan dan keabadian ilmu. Bahagian atasnya sering dihiasi dengan lambang universiti atau jata negara, manakala batangnya direka ergonomik agar mudah digenggam dengan kedua tangan. Walaupun beratnya boleh mencecah beberapa kilogram, bentara tetap mengusungnya dengan tegak dan gagah seolah-olah menanggung amanah seluruh warga akademia di atas bahunya.

Dalam majlis konvokesyen, urutan perarakan bukan sekadar susunan barisan, tetapi naratif simbolik tentang perjalanan ilmu. Apabila bentara membawa cokmar masuk ke dewan, ia menandakan pintu ilmu dibuka. Setelah cokmar diletakkan di tempat khas di hadapan Canselor, baharulah majlis konvokesyen boleh dimulakan secara rasmi. Apabila majlis tamat, bentara sekali lagi membawa cokmar keluar dari dewan. Ia menandakan penutupan majlis dan pengembalian kuasa kepada institusi. Dalam diam, tindakan itu membawa mesej bahawa ilmu yang dikurniakan kepada graduan kini menjadi tanggungjawab mereka untuk diamalkan dan disebarkan kepada masyarakat.

Bagi kebanyakan pelajar, bentara mungkin hanya sebahagian daripada 'hiasan protokol' majlis konvokesyen. Namun, bagi warga universiti, terutama yang memahami sejarah dan tradisi akademik, bentara merupakan wajah adat dan penjaga nilai. Keberadaannya mengingatkan kita bahawa universiti bukan hanya tempat belajar, tetapi institusi yang berdiri atas dasar maruah, warisan dan tanggungjawab intelektual.

Menariknya, ada universiti yang memilih staf lama atau pegawai berpengalaman untuk menggalas tugas ini kerana mereka dianggap memahami nilai tradisi dan tatacara majlis. Ada juga universiti yang mengekalkan bentara sama selama bertahun-tahun, sehingga sosok itu menjadi ikon tidak

rasmi universiti yang dihormati oleh pelajar dan pensyarah, walaupun mungkin jarang dikenali namanya.

Peranan bentara dan cokmar juga menggambarkan pertemuan antara adat Melayu dan warisan akademik Barat. Dalam adat Melayu, membawa alat kebesaran seperti tombak atau keris melambangkan kuasa, maruah dan tanggungjawab. Dalam dunia akademik pula, cokmar membawa makna kuasa ilmu dan keilmuan sejagat. Gabungan dua tradisi ini menjadikan majlis konvokesyen di universiti tempatan bukan sekadar acara rasmi, tetapi manifestasi budaya dan sejarah pendidikan negara. Dengan pakaian rasmi yang sering berwarna hitam berjalur emas atau perak, bentara kelihatan seperti perantara antara masa lalu dan masa kini. Ia menghubungkan nilai lama, kesetiaan, disiplin dan adat dengan dunia moden yang menyanjung ilmu dan inovasi.

Dalam keghairahan bergambar dan meraikan kejayaan, ramai tidak sedar bahawa bentara juga memainkan peranan penting dalam menjayakan majlis konvokesyen. Tanpa mereka, perjalanan upacara akan kehilangan irama dan ketertiban. Bentara ialah simbol 'senyap' yang memastikan setiap detik majlis berlangsung dengan penuh makna dan tertib. Mungkin, sudah tiba masanya masyarakat universiti memberikan sedikit penghargaan kepada peranan ini walau sekadar mengenal nama mereka atau mengucapkan terima kasih. Kerana di sebalik langkah tegap dan cokmar yang berkilau, tersimpan semangat cinta terhadap ilmu, adat dan universiti.

Dalam dunia moden yang semakin cepat dan digital, mudah untuk kita melupakan makna di sebalik tradisi. Namun, bentara dan cokmar mengingatkan kita bahawa ilmu bukan sekadar hasil pembelajaran, tetapi warisan dan amanah. Setiap kali bentara melangkah ke dalam dewan dengan cokmar di tangan, kita sebenarnya sedang menyaksikan satu lakon sejarah yang merupakan warisan

---

ratusan tahun yang masih hidup di tengah-tengah universiti moden. Ia mengingatkan bahawa meskipun teknologi dan zaman berubah, nilai ilmu, maruah dan adat tetap kekal menjadi asas kepada setiap majlis konvokesyen.

Jadi, apabila tiba giliran anda melangkah ke pentas menerima skrol, pandanglah seketika ke arah bentara dan cokmar di hadapan dewan. Di situlah berdirinya simbol ilmu yang berruarah, tradisi yang luhur, dan perjalanan ilmu yang abadi.

Oleh: Mohammad Baihaqi Hasni

E-mel: baihaqi@umpsa.edu.my

Penulis adalah Guru Bahasa Kanan, Pusat Bahasa Moden (PBM), Universiti Malaysia Pahang AI-Sultan Abdullah (UMPSA).

Rencana ini merupakan pandangan peribadi penulis dan tidak menggambarkan pendirian rasmi Universiti Malaysia Pahang AI-Sultan Abdullah (UMPSA).

- 202 views

[View PDF](#)

